

GÖZLEM DEFTERİNİZDEN

Göçler başladı. Göçmen kuşlar sıcak ülkelere uçacaklar. Bunlardan şahin, ak kuyruksallayan, söğütbülbulü ve sulak alan yakınlarındaki doğuşkenkuşu gözlemleyebilirsiniz.

Adres: TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi Gözlem Defterinizden Köşesi
Atatürk Bulvarı/No: 221/06100/Kavaklıdere/Ankara

Yumurta Kabukları

Ne Kadar Dayanıklıymış!

Ocak 2006 sayınızda yer verdiğiniz "Süper Yumurta Kabukları" deneyini evde yaptım. Yaptığım deneyin sonuçları o kadar inanılmazdı ki! Deneye başlamadan önce malzemeleri hazırladım. Yumurtaların içini boşalttım. Sizin de söylediğiniz gibi yumurtaları Dünya'ya benzeterek ekvator çizgilerinden bantladım. Yumurta kabuklarını bant hizasına kadar kırıdım. Bu işlemi, diğer yumurtaya da uyguladım. Artık dört küçük kubbem vardı. Sonra kubbelerin yani yumurta kabuklarının üzerine birer birer kitap koymaya başladım. Tam 14 kitap koymuştum ki bir çatırtı geldi. İki yumurtam paramparça olmuştu. Diğer ikisiyse sapasağlam duruyordu. Dayanamayıp kitapların ağırlığını ölçmeye karar verdim. Kitaplar tam altı kg gelmişti! Kitapların ağırlığı eşit olarak dağıldığı için yumurtalar bu kadar yük taşıyabilmişti. Bu, yumurta kabuklarının kubbe şekli sayesinde olmuştu. Yumurta kabuklarının dayanıklılığının sırrı bundaydı. Bu deneyden çok hoşlandım. Deneyin fotoğrafını da çektim. Umarım beğenirsiniz...

Dilek Mirgün Yalçınkaya

Dr Cavit Özyeğin İÖO / 4 - B / Bornova / İzmir

Lifin Güzellikleri

Haziran'da annemle babam lif kabağı ektiler. Bitki gelişip olgunlaşmaya başladı. Ben de bunun bir gözlem konusu olduğunu anladım. Böylece lif kabağını gözlemleyip incelemeye karar verdim. Bitkinin tohumları karpuz çekirdeği gibi siyahtı. Ancak daha iri ve oval biçimliydi. Bitki büyüdükçe dalları uzadı. Eylül ayında bahçedeki evimizin duvarlarının dört bir yanını aynı sarmaşık gibi sardı ve sarı sarı çiçekleri açtı. Sonra çiçekler kapandı ve meyveler oluşmaya başladı. Bu meyveler kabağa benziyordu! Ancak renkleri daha koyuydu. Meyveler büyüdüler ve olgunlaşmaya başladılar. Ekim ayında meyvelerin kabukları yavaş yavaş sarardı. İlk olgunlaşan ve sararan meyvenin kabuğunu ben soymak istedim. Dalından koparıp meyveyi soyduğumda kabuğunun altında kaygan ve jel gibi bir sıvı olduğunu gördüm. Bu sıvı ilgimi çekti. Anneme bu sıvının işlevinin ne olduğunu sordum. O da bu sıvının meyveyi dış etkenlerden koruduğunu söyledi. Meyvenin içi bulaşık teline benziyordu. Bunlardan banyo lifi yapıldığını öğrendim. Doğadaki

her şey çok değerli. Doğanın bize sunduğu bu güzelliklerin değerini bilmeliyiz.

Çağla Bulut

Hasan Ali Yücel İÖO
/ 5 - A / Tarsus / Mersin

Nefis Kabak Çiçeği Dolması...

Bu yıl Giresun'daki köyümüze gittim. Evimizin bahçesinde kabak bitkileri vardı. Kentimizde meyve sebzeler geç olgunlaştığı için kabaklar

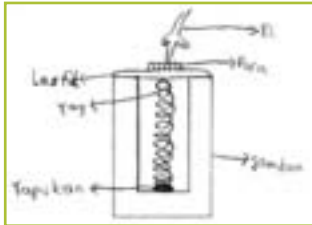
henüz çiçek halindeydi. Bu çiçekler turuncu ve kokusuzdu. Çiçekler sabah açılıyor ve sonra bütün gün kapanıyordu. İşte bu çiçekler açıkken toplanıp, bunların düzgün olup olmadığına bakılıyor. Çünkü düzgün olanlardan dolma yapılıyor! Önce dolmanın içi hazırlanıyor. Bunun için bulgur kullanılıyor. Nane ve diğer baharatlar da ekleniyor. Sonra bu iç, çiçeklerin içine dolduruluyor. Tıpkı biber dolması yapar gibi. Hazırlanan dolmalar tencereye diziliyor ve pişiriliyor. Dolmalar piştikten sonra da turuncu kalıyorlar. Tadı da çok lezzetli! İnanın, kabak çiçeği dolmasının yapılışını ve inceliklerini gözlemek çok eğlenceliydi.

Esra Demirhan

Özel Akasya İÖO / 5 - A / İstanbul

Bir Zihni Sinir Projesi

Hilesiz yazı tura atılabilmesi için bir proje yaptım. Bunun için bir şamdan kullandım. Şamdanın boşluğuna bir yay koydum. Yayı tükenmez kalemin içinden çıkardım. Yayın altına biraz yapıştırıcı sürdüm ki, alt ucu sabit kalsın. Daha sonra bir lastiği şamdanın üst yanına, iki taraftan şekildeki gibi tutturdum. Lastiğin üzerine madeni parayı koydum. Parmağımla paraya bastırdım. Elimi çekince para fırladı!

Taylan Güneş

Dumlupınar İÖO / 2 - B / İstanbul

Hiç Bitmeyen Enerji: Rüzgâr

Ülkemizde çeşitli enerji kaynakları kullanılıyor. Bunlar su, doğalgaz, kömür, petrol ve rüzgâr. Ancak, kömür ve petrol hava kirliliğine yol açıyor. Hem de bu kaynaklar sonsuz değil, bir gün tükenecek. Ancak, rüzgâr enerjisi hem tükenmez bir enerji kaynağı hem de hava kirliliğine yol açmıyor. Yaz tatilinde Çeşme'ye giderken rüzgârla çalışan pervaneler gördüm. Bu pervaneler, rüzgâr sayesinde elektrik üretiyorlar. Çevremizin kirlenmemesi için bu tür pervanelerin ülkemizde çoğaltılması gerektiğini düşünüyorum.

Erkin Alaçamlı

Hasan Ali Yücel İÖO / 4 - A / Tarsus / Mersin

Eyvah, Mantar Fırladı!

Bir fen ve teknoloji dersi sonrasında laboratuvara gittik. Konumuzla ilgili deney yapacaktık. Konumuz, "kaynama sıcaklığı"ydı. Deneyimizin adıyla, "saf maddelerin kaynama sıcaklığı"ydı. Deneyimizde saf alkol, aseton ve saf su kullandık. İlk önce suyu kaynatmaya karar verdik. İnce bir tüpün içine su koyduk. Öğretmenimiz cimbız gibi bir aletle tüpü tutuyordu. Tüpün ağzına, ortasından termometre geçen bir mantar yerleştirdik. Yaklaşık 15 dakika sonra tüpün ağzındaki mantar fırladı. Neyse ki, o sırada tüpün başında olan öğretmenimize mantar gelmemişti. Bizim de içimiz rahat etmişti. Sonra deneyimize daha dikkatli bir şekilde devam ettik. Deneyin sonunda suyun 100°C'de, saf alkolün 78,5 °C'de ve asetonun da 56,5°C'de kaynadığını gördük.

Selen Sarıoğlu

Misak-ı Milli İÖO / 5 - B / İzmir